

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
PODSEKRETARZ STANU

Warszawa, dnia 13.11.

2012 r.

3M-1-034-1006/12/3

DSO - I - 071 - 68/12

dot. BPS/043-19-748/12

Pan

Andrzej GRZYB

Senator Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na złożone przez Pana, na 19. posiedzeniu Senatu RP, oświadczenie z dnia 18 października 2012 r. dotyczące problematyki funkcjonowania e-sądu, uprzejmie wyjaśniam.

Z dniem 1 stycznia 2010 r. wprowadzono do polskiego systemu sądownictwa powszechnego elektroniczne postępowanie upominawcze. Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia sądu rejonowego, któremu przekazuje się rozpoznawanie spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym należących do właściwości innych sądów rejonowych (Dz. U. nr 220, poz. 1728), rozpoznawanie tych spraw powierzono Sądowi Rejonowemu w Lublinie (Wydziałowi XVI Cywilnemu). Obecnie, w związku z podziałem tej jednostki, od 1 stycznia 2011 r., sprawy te pozostają we właściwości Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie (VI Wydział Cywilny).

Z gromadzonych w Ministerstwie Sprawiedliwości danych statystycznych wynika, że wpływ spraw do e-sądu systematycznie rośnie. W 2010 r. wpłynęło ogółem 690.109 spraw, w 2011 r. już 1.856.839 spraw, a na koniec I półrocza 2012 r. - 1.047.821 spraw. Rośnie również poziom ich załatwień. W 2010 r. załatwiono ich bowiem 641.069, w 2011 r. już 1.532.995 a na koniec I półrocza 2012 r. aż 1.326.739.

Łącznie od początku funkcjonowania elektronicznego postępowania upominawczego do dnia 27 września 2012 r. w postępowaniu tym wniesiono 4.119.842 pozwów, z których rozpoznano 4.043.857.

Na konferencji, która odbyła się w dniu 19 września 2012 r. pod hasłem „Reforma Elektronicznego Postępowania Upominawczego - konieczność czy usprawnienie?” podsumowano dotychczasową, blisko trzyletnią działalność e-sądu. Udział w niej wzięli członkowie kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości, członkowie powołanego przy

Ministrze Sprawiedliwości Zespołu ds. Informatyzacji Postępowania Sądowych, a także sędziowie i referendarze orzekający w elektronicznym postępowaniu upominawczym, komornicy, adwokaci, radcowie prawni oraz przedstawiciele powodów masowych.

W wyniku ustaleń podjętych na tej konferencji wypracowano koncepcję bieżącej weryfikacji miejsca zamieszkania oraz zdolności sądowej stron tego postępowania w oparciu o dane z systemu PESEL. Przeprowadzenie takiej weryfikacji nie wymaga zmian legislacyjnych, a jej dokonywanie pozwoli na zminimalizowanie przypadków doręczania przez sąd nakazów zapłaty pozwanym na nieaktualne adresy, np. w sytuacjach, gdy powodowie wskazują adresy z umów zawartych przed kilkoma laty. Powyższe rozwiązanie pozwoli również na uniknięcie sytuacji, w której nakaz wydawany jest przeciwko osobie nieżyjącej. Ponadto zaproponowano zmodyfikowanie systemu obsługującego postępowanie poprzez wdrożenie mechanizmu automatycznie weryfikującego wniesienie kolejnego pozwu pomiędzy tymi samymi stronami o to samo roszczenie.

Jednocześnie pragnę podkreślić, iż przypadki wykorzystywania elektronicznego postępowania upominawczego do podejmowania nieuczciwych działań dotyczą marginesu spraw rozstrzyganych w tym trybie. Zasadnicza część nakazów zapłaty doręczana jest pozwanym w sposób prawidłowy, czyli do rąk własnych. Pozwany, który nie zgadza się z rozstrzygnięciem sądu, ma możliwość ochrony swoich interesów poprzez wniesienie sprzeciwu i podniesienie odpowiednich zarzutów.

Odnosnie do opisywanej w oświadczeniu Pana Senatora sytuacji dochodzenia przed sądem roszczeń przedawnionych mogą jedynie wskazać, że zgodnie z podstawowymi zasadami prawa cywilnego roszczenie przedawnione nadal istnieje i staje się zobowiązaniem naturalnym, które nadal może być dochodzone przez wierzyciela. Jedynie w wyniku podniesienia przez pozwanego stosownego zarzutu zostanie ono pozbawione ochrony sądowej i nie może być egzekwowane w drodze przymusu państwowego.

Wskazać należy na to, że opisywane sytuacje nie stanowią bolączki jedynie postępowania elektronicznego ale występują również w postępowaniu wszczynanym i prowadzonym drogą tradycyjną. Z tych względów, nie wydaje się celowe podejmowanie prac legislacyjnych we wskazanym w oświadczeniu kierunku. Wystarczającym jest jedynie usprawnienie systemu informatycznego obsługującego elektroniczne postępowanie upominawcze.

Celem podniesienia świadomości społecznej w zakresie korzystania z elektronicznego postępowania upominawczego, Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało broszurę informacyjną dostępną na stronie internetowej. Zamieszczono w niej informacje dotyczące

działania e-sądu oraz możliwości zachowania się pozwanego po otrzymaniu nakazu zapłaty. Elektroniczne postępowanie upominawcze służy ułatwieniu stronom dochodzenia roszczeń i stało się istotnym krokiem w zwiększaniu efektywności wymiaru sprawiedliwości poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii.

Z poważaniem

PODSEKREŃARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości

Wojciech Węgrzyn

